

म. ग्रं. सं. ठाणे
प्रय वि. सं.
क्र. ५१८

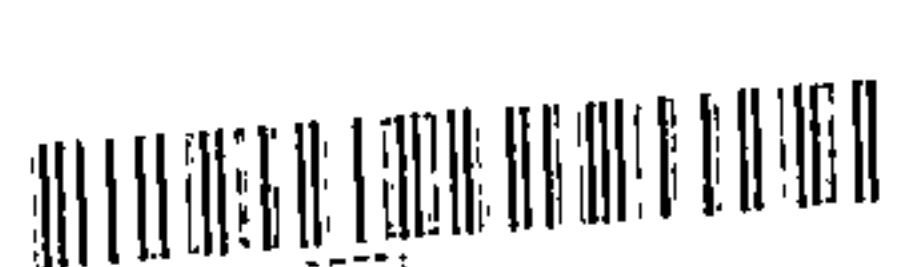
९८६३

हिंदी

महाकाव्य

कथा आणि परिचय

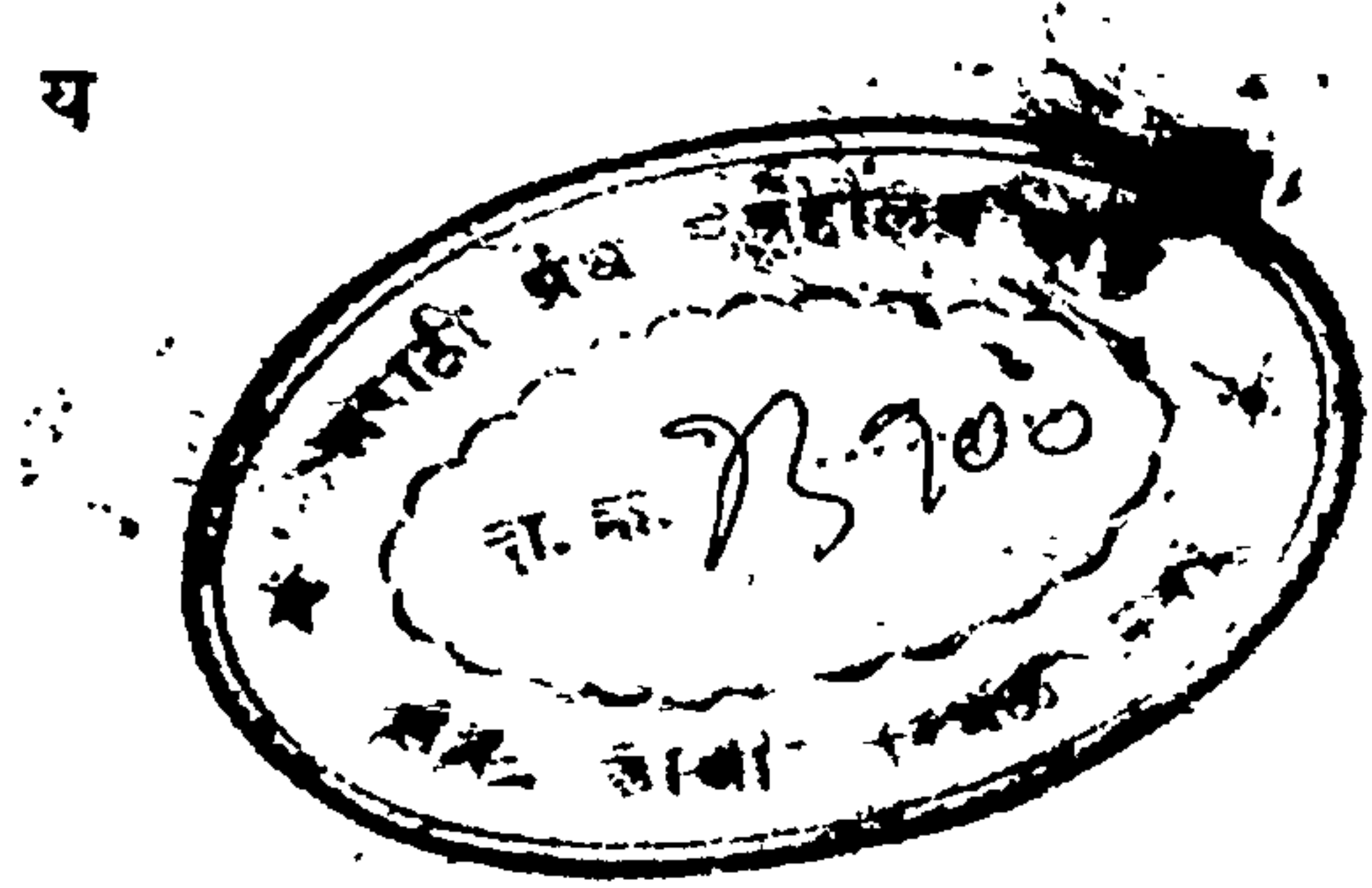
REFBK-0013100

हिंदी

संहा का व्यं

• •

कथा व प रि च य

शि. शं. आपटे

मराठी ग्रंथ संग्रहालय, ठाणे. स्वतंत्रपत्र.

अनुक्रम ३७०५३... दि: १०/०१/६८...

क्रमांक १५१९... को दि: १७-९-६४

REFBK-0013100

वो. अँड कंपनी पब्लिशर्स प्रायव्हेट लिमिटेड, मुंबई २

दो न रुप ये

श्री : ४७४ [११-६३]

© १९६३

चोरा अँण्ड कंपनी
पब्लिशर्स प्रा. लि.

आवृत्ति पहिली

शके १८८५

सन १९६३

मूल्य रु. २-००

प्रकाशक :

अ. ल. गाडगीळ
चोरा अँण्ड कंपनी
पब्लिशर्स प्रा. लि. करितां
३ राउंड विल्डिंग, मुंबई २

मुद्रक :

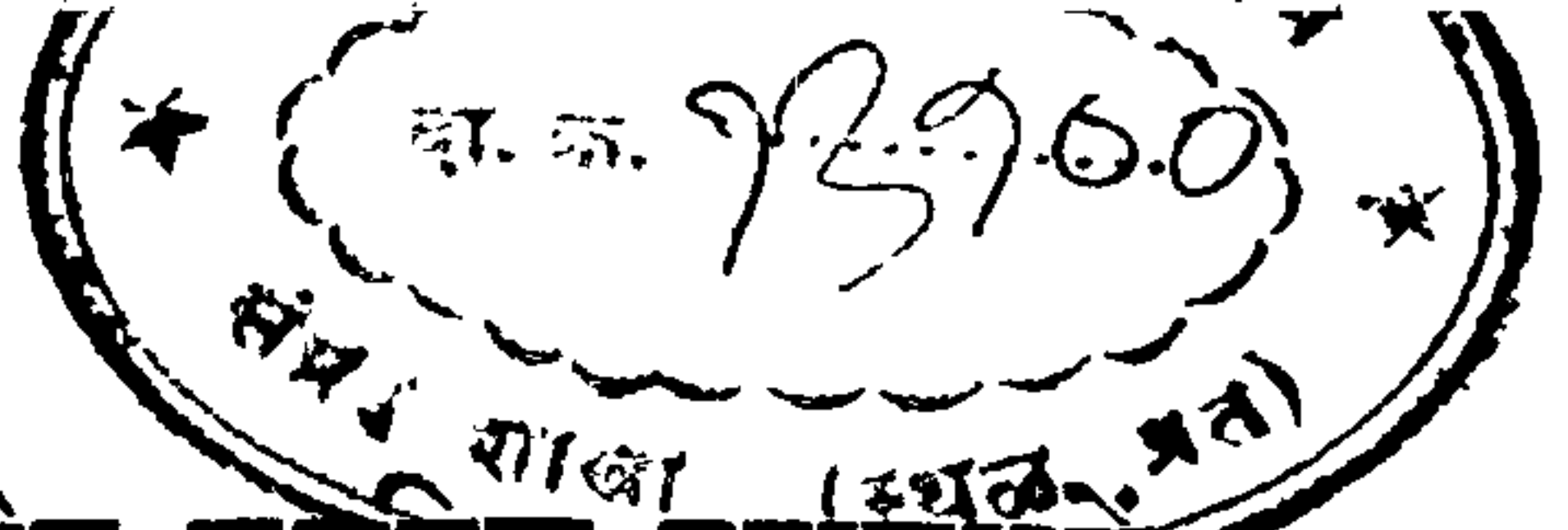
अ. चिं. रायरीकर
स्वस्तिक मुद्रणालय
४३९ शनिवार पेठ, पुणे २

हिं दी म हा का व्यै

★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★

- पृथ्वीराज रासो १ चंद वरदाई
पद्मावत् २ मलिक मुहंमद जायसी
रामचरितमानस ३ गोस्वामी तुलसीदास
य प्रवास ४ हरिऔध
साकेत ५ मैथिलीशरण गुप्त
कामायनी ६ जयशंकर प्रसाद
कुरुक्षेत्र ७ दिनकर
कृष्णायन ८ द्वारकाप्रसाद मिश्रा

हिंदी महाकाव्यें

जिभेला पाणी सुटतें. पदार्थ जसा रुचिर आणि

36043

96.2.48

સં.શા.

નિવંધ.

9492.

વરાણા ગ્રંથ સંગ્રહાલય, ઠાકે. સ્થલપત.

અનુક્ર.મ 36043..... વિ: 10948.....

માર્ગ 9492..... નો દિ: 96.2.48

जिभेला पाणी सुटतें. पदार्थ जसा रुचिर आणि सु

होतें त्यानें आपली लेखणी

अर्थसंपन्न अवस्था प्राप्त झाल्यानंतर सुद्धां अक्षम म्ह

एकाद्या सह

वीरकथाच नाही तर गाथा कोण गाणार ? सारा भारत दा

आहेत. कांहींच्या मते तर म

करून दाखविला होता. र

ज्याला प्रसाद युग म्हणतात ते वास्तविक युग

हे

मानवाची समानता, वै

महाकाव्ये सुद्धां खूप लिहिलीं जात आहेत. आपण त्यांचें मूल्यमापन एका पिढीनंतर तीं आठवणींत राहिल्यावरच करणें बरें होईल.

माझा हेतु हिंदीतील महाकाव्यांचा परिचय करून देण्याचा आहे. एका लहानशा पुस्तिकेंत तें कसे साधायचें ? तरी पण पहिल्या महाकाव्यापासून आरंभ करून या अर्धशतकांतील कांहीं प्रातिनिधिक काव्यांची मी ओळख करून देणार आहे. मागें म्हटल्याप्रमाणें हें शास्त्रीय मूल्यमापन नाही. मराठींत महाकाव्ये नाहीत. हिंदीतील ही काव्यसंपदा पाहून कोणातरी अज्ञात सुप्त प्रतिभेच्या महाकवीस असला एकादा अलंकार घडवून आपल्या भाषा-मातेस लेवविण्याची प्रेरणा लवकर होवो अशी इच्छा व्यक्त करून हें लांबट प्रास्ताविक संपवितों.

॥ पृथ्वीराज रासो ॥

क

होती. संयोगितेचें स्

राजकवि च

दुसऱ्या कवीकडून त्या काव्यपंक्ति लिहून घ

बुद्धि, तरंग, समगंग ' झाले होते. इतकेंच नव्हे तर त्याच्या वाणींत ' अमृत कलेचें वशीकरण सामर्थ्य ' आलें होतें. आपल्या ज्ञानेश्वरांनीं सुद्धां ' मराठी वोलींत अमृताशीं पैजा जिकण्याची मधुरता ' ओतली होती. त्याचप्रमाणें चंदानेंहि ' कविता आदि अंत जिके जिके ' अशा विश्वासानें ' काव्य समुद्र निर्माण केला ' त्यापासून ' मुगति , समप्पन, ग्यान, राजनीति ' सुफळ होऊन भवसागर पार तरून जातां येतो. कवि चंदानें एका पंक्तींत असें म्हटलें आहे,

‘ उक्ति धर्म विशालस्य राजनीति नवम् रसम्,
षड् भाषा पुराणंच कु राणंच कथितम् मया ॥’

*****

॥ पद्मावत् ॥

अविस्मरणीय महाकाव्य ठरलें आहे. संवत् १

आतां धोका निर्

वैरागी वनून को

परमात्मा हा पति अशी क

* ४ *

॥ प्रिय प्रवास ॥

■ ■

